

ETAPES DEL LLENGUATGE

a. Etapa prelingüística

Etapa anterior al llenguatge. Va des del naixement fins als 12 mesos.

-Auditiu: Al mes identifica la veu maternal i localitza la procedència. Poc a poc distingeix el timbre de veu dels pares i els diferencia de la resta.

(Parlar amb suavitat: tranquil·litza. El CRIT MAI és un instrument de comunicació eficaç, l'únic que aconsegueix és desconcertar i descentrar el bebè. cançó tranquil·la i monòtona ajuda a relaxar-se i dormir-se i cançó alegre i rítmica despertar-lo i animar-lo).

-Visual: Al mes comença a perfilar formes i colors i li costa diferenciar els rostres (ens veu a una distància de 30 metres).

Als 4 mesos comença a veure-hi amb claretat. Sent atracció pel moviment, colors vius i els ulls de les persones. Aquesta fixació en la mirada de la persona adulta és el primer pas per posar atenció en el que l'envolta i posteriorment imitar (base per a qualsevol aprenentatge).

(Mirar l'infant amb atenció, seguretat i estimació és la millor manera de tranquil·litzar-lo. Un rostre relaxat, rialler, atent a les necessitats del petit és un bon acompanyament de la parla per aconseguir el seu benestar).

-Comunicació tàctil: important que acariciem, abracem i agafem el nadó perquè se sent protegit i acceptat. Els nadons perceben la inseguretat de les persones que els agafen. Important fer-los massatges per tot el cos (relaxa i tonificació músculs i mostra estimació).

-Expressiu: sons i gestos.

1. Sons: El nin emet sons i renous durant el primer any de vida, abans de començar a "parlar correctament". Aquests sons inicials inclouen: el balbuceig, la rialla, plor. Des del moment que neix succiona, mama, s'envia i després

mastica (5/6 mesos, 1s papilles), bufa i absorbeix. Totes aquestes activitats exercitaran els òrgans articuladoris necessaris per a l'expressió.

Cap als 9/10 mesos apareixen les 1s vocals clarament pronunciades: la /a/ i la /e/.

Cap als 12 mesos pronuncia correctament les 1s consonants: la /p/, la /t/ i la /m/.

2. Gestos: mitjançant els gestos s'expressen les necessitats i desitjos que sent el petit.

(somriure---satisfacció; petarrell---dolor, temor i intranquil.litat; moure la boca, cap o treure la llengua----gana; la manera en què mou les cames o braceja---un estat d'ànim determinat (cansament, alegria, nerviosisme...); alça braços---vol que l'agafin i pica de mans---goig o aprovació).

Dels 6 als 12 mesos apareixen gestos culturalment determinats (moviment cap per dir no), gestos idiosincràtics (que només entén parella nin-adult), diversificació de les expressions facials i la mirada es converteix en element important per regular els seus intercanvis.

En les situacions de comunicació l'infant va aprenent pel context que hi ha un encadenament de renous, paraules, senyals que representen l'arribada d'una situació esperada. Tot això, prepara la capacitat d'anar consolidant la funció simbòlica (capacitat d'evocar un objecte no present). A partir del 1r any de vida ja podem començar a ajudar-lo en evocació d'objectes no presents, jugar a imitar accions primer amb objectes reals i després sense objecte.

-Interacció amb l'entorn: al voltant dels 4 mesos s'estableix un triangle interactiu adult-nin-objecte. Els jocs deixen d'estar centrats en els seus propis cossos i el focus d'atenció es dirigeix cap a objectes externs (es produeixen situacions d'acció conjunta (actuen conjuntament sobre un objecte: joc de donar prendre, jo de construir, joc de ficar i treure), situacions d'atenció conjunta (miren i parlen en relació a un objecte: mirar un conte, un mòbil) i mixtes (cançons, jocs de falda, moixonies...)), la qual cosa permet l'evolució del llenguatge.

-Comprensió: Generalment la primera paraula que comprèn és el seu nom (entre els 3 i 6 mesos). Cap als 10-12 mesos assenyala amb el dit algunes parts del seu cos i objectes d'ús comú.

Cap als 10/12 mesos es produeix un doble fenòmen: es restringeix la xerradissa (disminució del balbuceig) i es continua reafirmant la comprensió de missatges. Aquest petit període és el pas a la següent etapa.

b. Etapa llenguatge no combinatori: dels 12 fins als 24 mesos.

Es construeixen les primeres paraules amb intencionalitat i en menor quantitat, entre els 9 i els 18 mesos. Solen ser paraules que es repeteixen constantment (ja està, hola, molt bé, aigua, adéu, pati, més...).

En un principi aquestes expressions s'usen sempre dins el mateix context però un o dos mesos més tard es comencen a generalitzar i emprar-se dins contextos on mai s'havien usat (els empra de manera creativa).

Aquestes primeres paraules que emet l'infant presenten unes característiques d'articulació, significació i d'ús.

Articulació: l'adquisició dels fonemes es realitza, generalment, des dels més contrastats als menys. La "a" emergeix com a primera vocal i la "p" com a primera consonant seguida de la "m". Això permet les combinacions papá i mamá, i que sovint es troben entre les primeres produccions significatives.

És possible que algunes consonants com: f, s, z, j, ll, r, rr no siguin articulades correctament fins als 7 o 8 anys.

L'infant fa intents d'imitació i reproducció de paraules emeses per l'adult i que encara no pot pronunciar correctament. Per això, realitza simplificacions.

Casos de simplificacions:

Substitució de fonemes difícils per altres més fàcils (fruita per puita).

Omissió de sons. Aigo per aio

Acursar paraules: beure per be

Les paraules que emet l'infant en aquesta etapa tenen com a màxim 2 síl.labes.

Significació: Hi ha un desfasament entre la comprensió i la producció (comprenem més paraules de les que produïm).

DESAJUSTAMENTS ENTRE SIGNIFICAT ADULT I EL DEL NIN:

1. SOBREEXTENSIÓ: major extensió del camp normal del significat aplicat. Una paraula s'usa en diferents contextos. Es basen en la similitud (idèntic tamany, idèntica forma, idèntica qualitat de tenir 4 potes...). Mamà a totes les dones, pilota a tot el que roda...
2. INFRAEXTENSIÓ: el significat d'una paraula es solapa parcialment amb el significat adult. Exemple: "ca" a la mascota de la família i no l'usa per a altres del carrer (prefereix usar "guau guau").
3. DESAJUSTAMENT: significat completament diferent entre adult i nin. L'adult no entén en absolut.

Ús: el llenguatge pot tenir un ús referencial (per referir-se a objectes) o bé un ús expressiu (per expressar necessitats).

A partir dels 14 o 15 mesos un infant és capaç de regular un discurs ajudat dels elements paralingüístics (context i gests) i amb les persones que coneix bé i que són capaces d'interpretar els seus missatges millor que ningú altre que no formi part del seu entorn.

12-18 mesos: l'infant produeix paraules que equivalen a una frase. Son les anomenades holofrases o paraules frase ("aio" vol dir "mira l'aigua" o "vull aigua"... segons el context on ho digui i la gesticulació amb què l'acompanyi).

c. Etapa de llenguatge combinatori: 24-72 m (6 anys).

A partir dels dos anys, el llenguatge acompanya totes les accions realitzades pels nins. Poc a poc, s'anirà interioritzant i serà, de cada vegada més, un instrument del pensament.

Va des del llenguatge telegràfic fins al domini de la sintaxi de la persona adulta. Dividirem aquesta etapa en 3 parts:

1. Llenguatge telegràfic. El nin aprèn a juntar dues paraules.

Les categories més presents són els noms, els verbs i els adjectius (papa cotxe). El nin relacionarà aquestes paraules jugant amb l'ordre d'aparició i posant émfasi en una o una altra.

2. Creació primeres frases: cap als 30 mesos comencen a formar les primeres frases. Per què? han après noves paraules (com més ric ambient que l'envolta més necessitat tendrà d'emprar diverses paraules per fer-se entendre. (abans deia a tothom papa però ara es veu en la necessitat d'aprendre altres paraules referent al sexe masculí) i també regles sobre com combinar-les.

Regles com:

-morfemes i flexions (plurals, participi/gerundi, preposicions més usades: a, de, en, per, articles, verbs auxiliars). La hiperregularització (ús de les mateixes inflexions dels verbs regulars en els irregulars) és freqüent .

-la negació: primer amb el gest del cap i després aprèn a dir "no". És important treballar en aquesta etapa la negació (du les pilotes que no siguin vermelles, tria les joguetes que no siguin ocellets).

-formulació de preguntes: al principi es marquen pel to ascendent (síiiii, casaaaa). Cap als 32 mesos apareixen preguntes com què? i on?. A partir dels 36 mesos comencen a desenvolupar altres com per què?, quan?, com?.

-regles sintàctiques: S-V-O (en Pau menja pomes). Les oracions que no segueixen aquest ordre li seran dificultoses (abans de berenar, jugaràs).

-domini de conceptes relatius: mida, distància, quantitat. El primer que apareix és el de mida. La referència de comparació seran objectes

coneguts o ell mateix (una cosa serà grossa si és més gran que ell). Les distàncies prop/lluny seran difícils d'equiparar per ell. És convenient cercar referències que ell coneixi "està més aprop que de l'escola a casa".

3. Cap al llenguatge adult: frases que augmenten en dificultat. Per arribar al llenguatge adult ha de realitzar nous aprenentatges com ampliació dels seus punts vista (fins ara s'ha centrat en jo, aquí i ara), distingir present, passat i futur (futur serà el darrer en adquirir-lo perquè no té capacitat de planificar i farà servir el present com a futur "demà anam d'excursió" es desenvolupa a partir dels 6 anys) i aprendre a dialogar.